

Koleją do... Kozienskiego Parku Krajobrazowego

Wakacje w pełni. Trwa sezon urlopowy, a piękna pogoda zachęca do wyjazdów. Czy może być coś lepszego niż odpoczynek na łonie natury? W tym numerze zachęcamy do dalszego odkrywania uroków Mazowsza i odwiedzenia Kozienskiego Parku Krajobrazowego im. profesora Ryszarda Zaręby.

- Utworzony w 1983 r.
- Powierzchnia: 25 957,10 ha.
- Obejmuje ochroną obszar Puszczy Kozienskiej, czyli kompleks leśny z licznymi polanami.
- Jego naturalnymi granicami są doliny rzeczne: od północnego wschodu Dolina Wisły i od północnego zachodu Dolina Radomki.
- Na jego terenie znajduje się 14 rezerwatów przyrody: 12 leśnych i 2 torfowiskowe oraz jeden w otulinie parku.
- Inne formy ochrony na terenie Parku to obszary Natura 2000: ptasia „Ostoja Kozienska” PLB140013 oraz siedliskowa „Puszcza Kozienska” PLH140035.
- Siedziba KPK znajduje się w Pionkach w zabytkowej willi Jana Prota, dyrektora przedwojennej Wytwórni Prochu.

HISTORIA W LASACH UKRYTA

Lasy Kozienskiego Parku Krajobrazowego stanowią pozostałości potężnych terenów leśnych, zwanych w średniowieczu Puszczą Radomską, sięgającą do doliny rzeki Pilicy, za którą rozciągały się dalej puszcze Mazowsza. Sama Puszcza Kozienska jest ściśle związana z historią Polski. Był to tradycyjny teren polowań Jagiellonów. Król Władysław Jagiełło był tu 23 razy, zatrzymując się podczas podróży na Litwę. Przez Puszczę przetrwały wojny i powstania narodowe, w tym obie wojny światowe, po których smutną pamiątką są mogiły żołnierskie i partyzanckie.

Walorem Parku są szczególnie cenne pod względem przyrodniczym tereny leśne, które zajmują 91% jego powierzchni i są one bardzo zróżnicowane: od borów suchych i świeżych, poprzez bory i lasy mieszane, lasy liściaste, aż do podmokłych olsów i łągów. Jednym z najcenniejszych siedlisk leśnych zajmujących znaczny obszar Parku są grądy subkontynentalne z łanami kwitnących wiosną zawilców, przyłaszczek i czosnku niedźwiedziego.

Krajobraz Kozienskiego Parku Krajobrazowego charakteryzuje się lekko falistym ukształtowaniem terenu, urozmaicony jest piaszczystymi wydymami oraz bagiennymi zagłębieniami zwanymi „ługami”, a także dolinami cieków wodnych. Najwyższe wzniesienia, których wysokość sięga 180 m n.p.m., znajdują się w południowej części Parku, skąd swoje źródła ma jego najdłuższa rzeka: Zagożdżonka. Wzdłuż części jej doliny położony jest najbardziej znany rezerwat KPK, czyli „Źródło Królewskie” ze ścieżką przyrodniczą „Królewskie Źródła”. Z nazwą miejsca związana jest legenda – podobno właśnie tu Władysław Jagiełło gasił pragnienie.

Innym bardzo popularnym rezerwatem jest „Okólny Łąg”, który obejmuje kompleks torfowisk przejściowych i wysokich z licznymi zbiornikami wodnymi powstałymi po eksploatacji torfu. Jest to również siedlisko dla żółwia błotnego, wpisanego do „Polskiej czerwonej księgi zwierząt” jako gatunek objęty ochroną ścisłą.

Rezerwat Ługi Helenowskie – raj dla obserwatorów zwierząt.

Park stanowi atrakcyjny teren dla turystyki przyrodniczej, pieszej i rowerowej. Przez jego teren przebiegają oznakowane szlaki i ścieżki dydaktyczne. Natomiast w otulinie znajdują się tradycyjne miejsca wypoczynku i rekreacji nad wodą oraz na terenach wiejskich, m.in. w miejscowościach letniskowych takich jak: Pionki, Koziensice, Jedlnia-letnisko czy Garbatka-Letnisko.

Jedyną miejscowością leżącą w granicach Kozienskiego Parku Krajobrazowego jest wieś Augustów. Została założona przez króla Stanisława Augusta Poniatowskiego w 1772 r. Znajduje się tam ośrodek edukacyjny Kozienskiego Parku Krajobrazowego. W starej leśniczówce z 1905 r. mieszczą się wystawy tematyczne związane z Puszczą Kozienską oraz pracownia edukacyjna (od kwietnia do października prowadzona jest w nim działalność dydaktyczna).

W 2017 r. przy ośrodku edukacyjnym Kozienskiego Parku Krajobrazowego w Augustowie wybudowana została

wylęgarnia i podchowalnia ryb i raków, która powstała w wyniku realizacji zadania „Ochrona bioróżnorodności w mazowieckich parkach krajobrazowych” dofinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach RPO Województwa Mazowieckiego. W wylęgarni, w warunkach kontrolowanych prowadzony jest wylęg i hodowla różanki, raka błotnego i szlachetnego. Pochodzące z wylęgarni osobniki wsiedlane są do wytypowanych wcześniej zbiorników i cieków wodnych na terenie parków krajobrazowych Mazowsza.

Puszcza Kozienska skrywa wiele ciekawych miejsc, które warto odwiedzić. Znajdują się w niej liczne dobrze oznakowane szlaki i ścieżki turystyczne, rezerваты, a przede wszystkim lasy, w których można wypocząć. To idealne miejsce nie tylko dla rowerzystów, ale także na piesze wędrówki. Aby odkryć więcej, należy wybrać się tam osobiście.

Paulina Gruczek

Rezerwat Zagożdżon – wiosną jest tu najpiękniej.

Rezerwat Źródło Królewskie – idealny na długie spacery.